Fruniz.

Gatika'ra.

Il onen 9'an, Euzko Batzoki zabalkundia zalata, izan giñan ikuriñakaz; eguna alaitsu igarota etxeratutian ez dakit ikurindunok auferatu edo geu atzeratu, ezin atrapeute lorak izan genduzan; eruki emotekua izan zan Lander abertzale zutsuena bere erenagaz jaraitu ezinik etortie. ¿Entzun dozue Sebasten eta Tele?

«Ekin-zale»ri.

Gustiz pozaren nago idazlari bari bat (ez edozelakua bere) agertu dalako eri onetan; ez len gitxi gagozalako, ezpada alpertasuna dogulako baño. Uste dot lan onari jaraituteko gertu zagozala; dantza lizunen aurka bere ederto idazten dozu; Mariaren alabak lango gogoa gaste gustiek baleukie, Inster amaituko leite dantza madarikatuori. Artu Zorionak.

Azterketa.

Bere asterketan itxas ontzirako ondo urtenda emen agurtu dogu Goirizelaya'tar Joseba Mirena, mutil zindoa. Zorionak.

Eskon deyak.

Igandian irakuri ziran lenengo eskon-deyak, Zubinaga'tar Jakoba, Bilbao'tar Marzelina, Botiolako neskatila lirañagaz. Ondo izan zaitiezela artu biar dozuen bizibide oretan. Artu nere zorionak.

ARGI ZALE

Ondo atonduta izparok. Auxe izpar-txorta polita. Jaraitu.

Marin eta Goikolea
(len Apellaniz y C.ª)

Santugintza; Altara, Pulpito, Konfesonario ta eleizetarako beste zul-lanak

Castilla, 31 VICORIA

Beriz.

Negarezko agura.

Benetan negarezkua lekaime etzeko ikastoletako umetxuak euren irakasliei egin eutsena da, baita benetako negara irakasliena be euren umetxueri egin eutsen atzen irakasle agura. Agur umetxuak, agur, otoitz egizue eskatzen gure danon «Amari gure betiko zorijona eta zeuena eta ia ze onak izaten zarien danok eta etorten zarien ainbat sarijen gu ikustera». Eta gure umetxuok negarez itanduten eutsen zergaitik eurak jun biar eztaben geyago euren maite diren irakasle on arekana? eta entzunik ezetza eta geistuak agintzen dagozalako dala, barriro itanduten deutse zer egingo daben gaistuakgaitik? eta euren irakasleme onak erantzuten deutse otoitz egiteko ondu daitezan, eta baietz esanaz agurezko negar baten bitartian etxeratu ziran.

Negar umiak eta negar nagusijak eurori irakaslemetzia kenduagaz, batetik gure umetxuok ain ondo aitu eta irakasten eutsenez tamala ezin aundijagua artu dabe, eta nagusijak sekula aiztu eziñeko tamala dogu gure erkaltarak emoten deuskuen askatasuna, atzenian umieri ezin erakutsi eurak maite daben Jaungoiko zaletasuna be kenduta ainbako erakutsijak ikestera beartuta jari deuskuez legiak.

Euzkotarok onek gauzok ikusi ta zer egin geinke, irakurle? gogo orreri ira bira batzuk emon jozuez eta agertuko jaku euzkotaren batasuna, baña benetako euzko-zaletasun aundi baten azpian egin biarian gagoz. Ezin geinke geyago itxaron; Españar esker-ezkumak aginduten deuskuezan karameluekin ezin geinke gure gogua bete; askatasuna aginduten deuskue Españapian baña emon ezta gañian be. Ia ba Beriztarak alegindu gaitezan betetan gure bete biar aun dijok gero geure arerijo zitalen aurka gogor egoteko.

Mendigoizaleak; euren makilak eskuetan eta euren gogo kementsuak argi dituezela emen genduzan igaro zan igandean Abadiño, Ermua eta Durango'ko aldreratiko batzuk, abertzale azija ereiten etorita. Jaraitu mutilak zuen lan onuratzu ori, eta albait sarijen etori gure eri maite onetara asi on oren biar izana badago-ta.

Osatetxera.

Bilbao'ko osatetxe batera eruan eben Zabala'tar H. Lasuen basetxeko gizonaren seme gaste Sabin osatz-ebatzaren bat egiteko ustiagaz. Aainbat ariñen osatu deiten eregu.

ALPERAUNDI

Egurola Joslia
LEKEITIO'n eta BERMEO'n Urzelai-kalean 16'gn.
Bilbo'ra deitu ezkero, noz nai yoango da. Hotel Arana (Bidebarieta) edo «La Guipuzcoana» (Ledesma 6)
Oyalik onenak. Berebiziko artaziak

Elantxobe.

Oiñutzik ondartzan,
uiñen ur-bitzetan, abestu ta abestu, txipli-txapla gebiltzazan goixaldetxu baten, eguzki begitan zutunik oker-okerka ebilen txirla apaiñ polit bat ikusi genduan. Eguneroko ikuskixuna be ez genduan da, zorbalda ganian alako etxe polita eroian mamoro jauna ezagutu nairik, itsu-itsuan goratu geuntson, baia baruko ugezaba zaputzak, zulo barura igesi euskun.

Ikusgura minduak
gaiatzuz emakumiak, eta... kokotxuari arpegija agertu nairik, suari erakutzijaz, asi giñian txirla mozkola berotuten. Betoren apurka-apurka, baruko zomoro baltza. ¡Alako atzamar luze itxuzirik, alako begi makarik, alako buru garetsik, alako zoiñ nazkagaririk! ¡Nok esango euskun onako maraskilo apaiñen baruan, alako mamoro motzik biziko zanik?

Gogo-iñarkunak,
izan genduzan aureko astian, geure bijotz barura begiratuaz, maraskilo lirain, eta bertan biztanle zan mamoro itxusijen gomutia, zenbat bidar bururatu jakun! Erastunez, pitxiz, biloizkeriz, ta aukeraz buru biotzeraño ainbestian jagoten dogun gorputz au, saritan oker okerkan darabilena, baruan daroiagun gizon-mamoro itxusija dogu.

Egunokaz,
gogartian argitasunera, barutik ibili gara lenengo, egazkada senduen indarez gora igon genduan, urengo eta goiko jakituri ta neurijen jaube egiñ giñaneko jatzi giñian, azkenez emengo arazo, zeregiñ ta artu-emonak arteztuteko asmoz. Ibilgura izugarijak jota gabiltzazan aldi onetan azaletik, kanpotik lapraztada barik ibiltekotan, bakartadian, ixil-ixilik, geldi ta aztiro auretik bidiak eta bixikerak aztertutia lakorik ez dago.

Eguna ta gaba,
eginbiarak, zaletasunak, etxia, sendija, kalia, lana, atsegiña, adizkidiak, maitasuna, gorotua, griñak, arizkuak, abestijak, jolasak, jauskerak, tokijak, batzarak, danori, banan-banan zeastasunez erabiii dogu. Gentzadun argi baria, gogo-iñarkunak bijotz barura dakaren argija. Oker-okerka garabiltzazan gixontxu tximur zurbilen arpegija be ikusijak gara; ostikada ta astiñ-aldi ederak artuna dan aren, zitala da ta...

Egun argiz,
argija eskuan ebala, gixonen artian bixi zanaren, gizon bila ei-ebilen, Diogenes zalako jakitun baregarija. Gizonen gizontasuna neurtu, ta geyago dana, gizontasun ori sortu erazo, ta ugarituteko Loyola'tar Iñaki Deuna'ren gogo-iñarkunen bestekorik gitxi. Euzkeldun eta euzkotaren zaindarijen asmakixuna dan aldetik be, zaletasunez jagon, aldeztu, eta euzkotaren artian egiteko oituria zabaldu biarian gagozala deritxogu.

Elantxobe'n beietzat,
igaro dirian aspaldiko urtietan artun dan erabagi ta oiturarik eder ta onuratsuena, urteroko gogo-iñarkunak doguz. Olan bariztuten dira erijak. Otoitz-Belguntzakuak eta aurtengo gogo-iñarkunak emon deuskuzan J. L. Iriarte'tar Eroka Aita, txalogari dira.

Erijotzia:

Geixo luze, neketsua, eruapenez igaro ondoren, il jakun atzo, Gametxo'tar Bingene andrea. (G. B.) Augustin ta Jone, beren neba-arebari ta beste senidiari, gure tamal-agur berua damotzogue.

Jayotza.

Mari del Carmen ixenagaz, ugutzau eben oraintxu Palacios'tar Demetir eta Ondaro'tar Modesten, alabatxua. Zorijonak.

LILI-EREKA

Oñetako ta puntozko gauzak
Ugari, onak eta merke
EUZKERAZ ITZ EGITEN DA
BENGOA'TAR MATIAS
Artekale, 1 eta 7 BILBAO

Ereño.

Eleizie margoztuten badiardue eta ederto geratuko dala uste dogu geu ain aituek ixen ez aren be, ba oretan aituek diranak akatzen batzuk aurkitu legijuez, baña geu konporme gagoz ba era oretan egin ezkero eta egingo dabe geuk uste geban baño be ariñago: gogoz egiten dabe mutilok lana.

Geure asaria.

Geure asaria erakutsi dautsogu España'ko gobernuko ministruari Jel-alderdiko agintarijek espetxien sartu dituelako España'k emen daukon jaurlarijek.

Gure Emakume-Abertzale-Batza'kuok txango politen bat egiteko ustie ei-daukie Iñaki Deuna'ren egunien azkarije artu ta Urexola alderantza, eguraldi ona bada, eguneri berie emoteko.

EKIN'ek idazle alperak daukez eri onetan; ba len danak batera idatzi bier eben eta oin barez danak geldi eta ori eztagon ondo: bakotxak aste baten egin eta danok aldizke. «Azkatu-arte»k egin dayela urengo.

JEL-ORDE

Ondo dago: bakotxak aste baten eta danak aldizke.

GORUNTZ-GAYAK
Eunak, bale-bizarak, zumitz ugar-gaitzak
Zubiri'tar Bingen
Artekale, 50 BILBAO

Erigoiti.

1523

Alkateak: Domingo de Bizkaigana ta Juan de Artetxea ta Arizmendi. Mayordomu bigarenez, Juan de Beitia. Elexea arabetan gastau zirian zazpi ogerleko ta onetan ibili zan arotza Iñigo Saez de Monasterio zan eta ipuzteriagaz Agustin de Monasterio. (Elexan ganadu bearik begoan au zan beti ibilten zana). Egur bet ekarten ebizela katea apurtu yakien eta konpondutea sei ereal kobrau ebazan Juan de Uriak. Elexeak ugezabagaz ebilen demandarako berogeta amarna ereal emon bear euden auzo guztiek eta elexeak be alantxe emon eutsezan diru au batzen ebilen Juan de Barayazara'ri. Orduen elezpean edo elexeari deutzela egoan kanposantue ta garkitan ibili zan ipuzteriduneri emon yakozan zortxi ereal. Zazpi erlean ekari zirian bost altaretako kurutzek.

1624

Alkate zan: Prudenzio de Borika; Eregidore: Martin de Artetxea; Mayordomu: Juan de Enzunza. S. Katalinaren ermiten egin eban orma bari bat Domingo de Erezuma argiñek. Elexan be beti lez ein zan zeozer. Sei kandeleru bariek be ekari zirian, berogeta amalau erlean. Kaliz bat be bariztau zan. Zidarezko lanpara bat be ekari zan. Zenaruzako Obispoari eroan eutsiezan kalize ta alba bat bedinkatuteko. Kanpayentzat soka bat ekari zan eta lengoa baño zeozer geyago kostazan.

1625

Zezeilareu amazortzien etori zan Elexea ikusten, Obispoen ordeko zan Aretxeta jauna ta bere aginduak onexek izan zirian: meza liburu bi ekarteko; pulpitureko mantel bat eiteko, baya eun erletik berakoa izan daitela; andak estalduteko be ekari dayela oyal bat, baya bereun erletik berakoa; bear dirian kisketak be ekarteko; eztaitezala auferantzean batzarak ein elexako aterpean, ostantxean ezkomulgauek izango diriala. Yakin eben alego andiek ibilten zituazala mayordomu bariek ateratorduen eta auferantzean izan eztaiten asaferik, deitu eutsien batzarera Prudenzio de Borika ta Pedro de Uria ta Orkondodonaga alkate zirianai, ta Juan de Uriguen Eregidoreari, Martin de Katalinaga eskribaueri, Agustin de Monasterio, Martin de Ariaga mayordomueri, Migel de Bolinaga (gastea), Prudenzio de Borika (gastea), Juan de Otyoa de Uria ta Landia, au be gastea), Juan de Uriarte, Domingo de Monasterio, Sebastian de Laragan, Juan de Beitia, Martin de Ordorika, Juan de Asturo, Juan de Malariaga, Martin de Ariaga, Juan de Barayazara, Juan de Enzunza, Juan de Monasterio ta Pedro de Agire, eta agindu eutsien urte bari egunean alkate biek eta urten bear eben mayordomuek, izentau dayela gizon bana (iru ta sotzean bota dayezala ta lelengo urtetan dabena izango dala mayordomu.

S.

Lengo astekoa etzan eldu.

Eleiz - Jantzi ta urregintza
A. Rui-Wamba
Eleizak jasteko biar dan gustia emen aurkituko dozue ona ta merke
Plaza Nueva, 10 Urutizkiña 14.238
BILBAO

Mañari.

Jai-aberkoya.

Jai begikoa ganian dogu Datoren igandian, ilaren 23'gn. Bustintza'tar Ebaista «Kirikiño»ren omen-jayaz batera eri ontako Batzokijaren eta Emakume Abertzale-Batza'ren zabalgundia ospatzeketan gagoz. Oretarako, Bilbao'ko Euzkeltzale-Bazkuna'k eta Durango'ko abertzaliak lagunduta jai txukunbat eraldu dogu. Jaungoikua ta Lagi-Zara elburu bakartzat ixango daben aintzagarija; geure artera ona baño besterik ekari ezin legijan jai onuratsuba...

Egun oretan, etori zu be irakurle, geure eritura «Kirikiño» aztu-eziñekuari omena egiten; eta bertan ixango diran izlari bikañari gauza ederak entzunaz ta abar, emeko abertzaliokaz anatasun goxoan eguna igaroren.

Etori ba, abertzale, etori al-bazara beintzat... zelako jai begikoa ixango dogun, egitaraban ikusiko dozu. Ona emen.

Goxeko 7'etan, jaupa ta Jaunartzia, ertxadonan.

9 ta erdijetan, Perossi'ren il-otoya ildegijan Durango'ko abespatzak abestuta. Ondoren ikuriñen onespena.

10'etan, jaupea Perossi'rena Durango'ko Batzoki'ko abespatzak abestuta. Txonitza, Itza'tar Ander jaunak egingo dau.

11'ta erdijetan, umientzako irakurte ta idazte sariketea.

1'etan, bazkarija.

Aratsaldian, 3'etan, Durango ta alka-erijetatik etoriko diran dantzari ta gorularijak dantzauko dabe.

4'etan, itzaldija, izlarijak ixanik:
Altuna'tar Libe.
Linazasoro'tar Karla («Altzeta»).
ta Zabala'tar Josu.

Gero, iluntzerarte euzko-eromerija.

Or dozu ba egitaraba patxarazkua; oingo irakuri ixango dozulakuan nago. Ta atsegingari bayatzu ala ez, igandian esango daustazu. Beraz ordurarte...

MAÑARIKO

EGILEOR'TAR JON G. TA SEMIAK
AUTONOMÍA-24'gn. — ABANDO'n
igali edo *fruta* ta basoko zugatzak. Landa, ta ortu-azijak. Zimaurak; kokuak ilteko gayak, eta abar. Landara-gatxak kentzeko irakaskixunak.
Ortu ta barat-eredubak.

Zornotza.

Pelota jokua.

Igaro dan igandian jokatu dabe eri onetako pelota-tokian II Ubila ta Monasteriok goriak, Iraeta txikija ta Uribe oztiñen aurka, Bigarenak irabazi eben 22 20 euren alde eukezala.

Lenengo goriak 5-1 euren alde ixan ebezan eta gero azulak 7-5 euren alde, ostera goriak 9-7 euren alde, ta barriro goriak 12-10 euren alde, ostera azulak 14-12 euren alde eta barriro 16 14 azulen alde, ostera 17-16 gorien alde, ta ostera azulek 20 17 euren alde, ta ostera goriak 20'gn. bardindu eben baña azkenez azulak egin eben 21 eta 22'gn. tantuak jokua amaituaz. Bigaren pelota jokua be egon zan Arien eta Aboitiz goriak Onandia ta Salutregi azulen aurka. Bigarenak irabazi eben.

Datoren igandian il onen 23'gn. egongo da beste pelota-jokua bat I Ubila ta Altuna'k II Irureta ta Kortabitarte'n aurka.

Onen ostian Ukabilka (Boxeo) eta Ukabilka-agerpena (exhibición de Boxeo) lengo zenbakijan esan neutzuen lez.

Udatarak.

Udia igaroten etori dira eri onetara Estevez eta Gomendiourrutia'tar Jon Joseba, Areitio'tar Joseba Mirena, Elordui'tar Jon, eta Zabala'tar Perderika euren sendiakin.

Baita be Larea'ra (Zornotza) Landaburu'ren alarguna bere andiagaz.

Gure artean dago jayak igaroten gure aiskide jauparia Rada'tar Gaizka.

Ondo etoriak eta uda on bat igaro geure artian.

Osatuta.

Euki eban gexotik osatuta dago Lejarzegi'tar Regiñe anderañoa gure aizkide dan Etxebarieta'tar Julen jauparijaren ama. Zorionak.

Batzoki'ko jauregi-zaintza (Conserjeria).

Eri onetako batzokiko jauregi-zaintzea Onandia'tar Joseba'k artu dau lengoak ezin egin izan dabelako. Zorionak eta lan asko egin aberiaren aldez.

ZORNOTZA'KO